

Datum
2023-05-02

Diarienummer
KS-2023/872.109

Handläggare
Maria Strandberg
Maria.Strandberg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Svar på remiss av Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Bifogat yttrande enligt bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 2 maj 2023, överlämnas till Boverket som Huddinge kommuns svar på remissen av "Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan; med konsekvensutredning".

Sammanfattning

Boverket har tagit fram ett förslag till föreskrifter för översiktsplaner, som innehåller regler om hur informationen i olika delar av en digital översiktsplan ska definieras och identifieras. I bestämmelsen regleras att all information i en översiktsplan ska kunna ingå i en överföring av digital information samt att all information i en översiktsplan ska vara lägesbestämd, vilket innebär att det utifrån den digitala informationen ska gå att utläsa vilka ställningstaganden som gäller för vilken plats. Boverket bedömer att förslaget får konsekvenser för både statliga, regionala, kommunala och privata aktörer, men att de i huvudsak är positiva.

Kommunstyrelsens förvaltning anser att det är angeläget att främja digitala arbetssätt, men ser att förslaget till föreskrifter är otydligt på ett antal punkter, där konsekvenserna för kommunerna riskerar att bli stora. Otydligheter gäller bland annat hur textmängder i en översiktsplan kan presenteras, samt hur långtgående möjligheterna till lokala anpassningar kommer att vara. Förvaltningen ser en att en alltför långtgående enhetlighet kring enhet kan leda till att översiktsplanen riskerar att förlora sin strategiska funktion som planeringsinstrument. Tidplanen för när föreskrifterna ska vara på plats är i nuläget oroväckande kort och det vore olyckligt att stressa fram tvingande föreskrifter som riskerar att vara otydliga.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har en målsättning om en helt digital samhällsbyggnadsprocess och har gett Boverket ett regeringsuppdrag att verka för en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö. Som en del i uppdraget har Boverket tagit fram ett förslag till föreskrifter för översiktsplaner som preciserar

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2023-05-02

Diarienummer
KS-2023/872.109

kraven i 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. Föreskrifterna innehåller regler om hur informationen i en digital översiktsplan ska definieras och identifieras. Förslaget till föreskrifter är nu ute på remiss.

Många kommuner arbetar redan idag med att ta fram digitala planer. Syftet med förslaget är enligt Boverket att nå den fulla potential som digitaliseringen möjliggör. För att detta ska uppnås menar Boverket att det krävs ett regelverk som anger hur informationen i en översiktsplan ska definieras och identifieras för att den ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Nyttor med förslaget bedöms bland annat vara att det möjliggör återanvändandet av information, gemensamma systemlösningar samt regional samordning.

Förslaget till föreskrifter innehåller bestämmelser för digital identifikation för olika delar av innehållet i en översiktsplan:

- Utvecklingsinriktning
- Mark- och vattenanvändning
- Riksintressen
- Miljökvalitetsnormer
- Bostadsförsörjning
- Koppling till nationella och regionala mål och planer
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
- Klimatrelaterade risker
- Avvikelse från regionplan
- Mellankommunala och regionala intressen
- Invändningar i länsstyrelsens granskningsyttrande
- Konsekvenser (väsentliga konsekvenser och miljökonsekvenser)

I bestämmelsen regleras att all information i en översiktsplan ska kunna ingå i en överföring av digital information. Översiktsplanen ska vara lägesbestämd, vilket innebär att det utifrån den digitala informationen ska gå att utläsa vilka ställningstaganden som gäller för vilken plats. Informationsmängder som berör hela kommunen kan redovisas på en övergripande nivå kopplat till hela kommunens yta.

Boverket bedömer att förslaget får konsekvenser för både statliga, regionala, kommunala och privata aktörer, men att de i huvudsak är positiva. För statliga och regionala aktörer bedöms ett enhetligt system för översiktsplaners information underlätta möjligheten att söka ut informationen och samtidigt ge förutsättningar för att effektivt göra nationella och regionala sammanställningar. Privata aktörer som arbetar med att utveckla programvara, med att ta fram översiktsplaner eller att ta fram underlag till planerna kan behöva anpassa sina produkter för att möta sina kunders behov. Dock anser Boverket att enhetliga regler förbättrar förutsägbarheten för aktörerna. För kommuner menar Boverket att tids- och kostnadsåtgången kan öka under införandefasen men att en standardisering på sikt bedöms kunna ge tids- och kvalitetsvinster.

Författningen föreslås träda i kraft den 1 maj 2024. Det innebär att författningen kan användas från detta datum. För att kommuner ska kunna anpassa sig till den

nya regleringen föreslås att det är obligatoriskt att tillämpa författningen för översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026.

Förvaltningens synpunkter

Övergripande kommentarer

Kommunstyrelsens förvaltning har med intresse tagit del av Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan. Förvaltningen instämmer i att det är angeläget att främja digitala arbetssätt och att det i grunden är positivt med en modell för enhetlig standard eller struktur för den information som behöver redovisas i en översiktsplan. Kan Boverket erbjuda en användarvänlig modell eller plattform för redovisning av en digital översiktsplan skulle det underlätta för kommunerna både att ta fram och i framtiden revidera sin digitala översiktsplan. Förvaltningen ser dock att förslaget till föreskrifter är otydligt på ett antal punkter, där konsekvenserna för kommunerna riskerar att bli stora. Dessa beskrivs nedan.

Synpunkter på kapitel 1. Författningsförslag

Förvaltningen anser att förslaget är otydligt gällande hur helheten i en översiktsplan ska presenteras då föreskrifterna kommer på plats. En översiktsplan innehåller traditionellt en del i textform och en del i form av en mark- och vattenanvändningskarta. Enligt förslaget ska all information i översiktsplanen vara lägesbestämd. Boverket är dock inte tydliga med hur de delar som traditionellt presenteras i text, exempelvis frågor kopplat till allmänna intressen såsom bostadsförsörjning, ska integreras med den geografiska informationen. Det är inte heller tydligt om förslaget innebär att all information en översiktsplan innehåller kommer behöva redovisas med utgångspunkt i ett objekt i kartan, eller om det kommer att vara möjligt för kommunerna att även redovisa text separat.

Innebär förslaget till föreskrifter att det blir tvingande att redovisa text med utgångspunkt i ett objekt i kartan innebär det att stora textmängder kommer behöva hanteras i kartans attribut. Det finns en risk att en digital plan som strukturerar all information utifrån en karta blir svår att överblicka och att det blir svårt för läsaren att veta när den har tagit del av helheten i planen.

Det framtagna förslaget fokuserar mycket på en teknisk lösning. Förvaltningen ser en risk med att det fokuset bortser från översiktsplanens roll i att tillhandahålla övergripande och vägledande resonemang och att översiktsplanen därmed riskerar att förlora sin strategiska funktion som planeringsinstrument.

Identifikation av översiktsplanens innehåll

Det förslag till *Identifikation för mark- och vattenanvändning* som presenteras i författningsförslaget innehåller allt för detaljerad information för en översiktsplan. Förslaget innehåller identifikationer som skola och kontor, vilket är en lämplig nivå att redovisa information i en detaljplan. I en översiktsplan finns det kanske snarare ett behov av att visa olika nivåer av funktionsblandning i bebyggelseområden, eller att beskriva ett strategiskt ställningstagande kring skolutvecklingen eller näringslivsutvecklingen utan att vara kopplat till en geografisk punkt.

Datum
2023-05-02

Diarienummer
KS-2023/872.109

Det är bra att förslaget medger att kommunerna kommer ha möjlighet att inkludera även annan information än den föreslagna i sina översiktsplaner. Denna frihet i utformningen av innehållet bör behållas till det slutgiltiga förslaget.

Synpunkter på kapitel 5. Konsekvenser

Förvaltningen instämmer i att enhetliga regler skapar tydlighet och förbättrar förutsägbarheten för alla inblandade aktörer. Dock kan det finnas en konflikt mellan enhetlighet och möjligheten till lokal anpassning. Översiktsplanens syfte är enligt Boverket att vara kommunens avsiktsförklaring för den fysiska planeringen. Huddinge kommun har i sitt tidigare remissvar gällande *Boverkets rapport om översiktsplaner i en digital miljö* lyft farhågor kring att en allt för långtgående standardisering av översiktsplanens innehåll kan innebära att översiktsplanens funktion som visionsdokument, vilket tydliggör den politikiska viljeinriktningen för kommunen riskerar att begränsas. Det är viktigt att gemensamma föreskrifter inte låser in kommunerna i en allt för detaljreglerad standard, utan fortsatt ger frihet och flexibilitet för kommunerna att utforma sin översiktsplan utifrån lokala behov.

Avslutande kommentarer

Sammantaget anser förvaltningen att otydligheter i förslaget gör det svårt att avgöra vad föreskrifterna för digitala översiktsplaner kommer att innebära i för den enskilda kommunen. Behovet av standardisering måste i det fortsatta arbetet med att utveckla föreskrifter vägas mot översiktsplanens funktion som strategiskt dokument.

Förvaltningen är medveten om att utveckling och tester av en nationell specifikation för översiktsplaner pågår hos Lantmäteriet parallellt med att remissen är ute hos kommunerna. För att bli funktionell för Sveriges 290 kommuner, med olika behov och förutsättningar, är det därför angeläget att fortsätta att utveckla både föreskrifterna och den nationella specifikationen utifrån synpunkter och erfarenheter hos de kommuner som på olika sätt lämnar synpunkter och deltar i testerna.

Tidplanen för när föreskrifterna ska vara på plats är i nuläget oroväckande kort. Förvaltningen anser att det vore olyckligt att gå fram med ett beslut om tvingande föreskrifter innan den nationella specifikation som Lantmäteriet utvecklar har redovisats, testats och utvärderats fullt ut. Det är onödigt att stressa fram tvingande föreskrifter som riskerar att vara otydliga.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Kommunstyrelsens förvaltning bedömer inte att remissen av Boverkets rapport Översikts- och regionplan i en digital miljö har några direkta ekonomiska eller juridiska konsekvenser. Beroende på hur en eventuell kommande standard för digitala översiktsplaner utformas är det möjligt att den kommer att innebära en merkostnad för anpassning av Huddinges digitala översiktsplan vid en revidering som påbörjas efter 2026.

Datum
2023-05-02

Diarienummer
KS-2023/872.109

Camilla Broo
Kommundirektör

Mats Hermansson
Samhällsbyggnadsdirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Huddinge kommuns yttrande till Boverket
- Bilaga 2. Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan; med konsekvensutredning

Beslutet ska skickas till

Boverket